Merivahingonlaskija
Dispaschören
The Average Adjuster in Finland

EV 5/2017, annettu 16.10.2017

Korvausselvityksen hakijoiden (jäljempänä "hakijat") Finnmaster 530MC – moottorivene oli uponnut keväällä 2015 Porin majakan edustalla. Vene oli törmännyt vedessä kelluvaan köyteen, jonka seurauksena oli takertunut veneen potkuriin sammuttaen moottorin. Toinen hakija oli ottanut työkaluja veneen hytin takaosassa olevasta luukusta, mutta luukun kansi oli jäänyt auki. Vaikka köysi saatiin irrotettua potkurista, vesi pääsi kastelemaan auki jääneessä luukussa olevan akun, eikä veneen moottori enää käynnistynyt, ja ohjauskyvytön vene upposi lopulta kovassa aallokossa.

Sovellettavien vakuutusehtojen sisältämän rajoitusehdon mukaan "vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka on aiheutunut veneen kaatumisesta tai uppoamisesta muusta kuin kohdissa 4.2.1–4.2.9 mainituista syistä." Ehtokohdan 4.2.7 mukaan "vakuutuksesta korvataan vahinko, joka on aiheutunut veneen törmäyksestä kiinteään tai uivaan esineeseen". Hakijat vaativat merivahingonlaskijaa velvoittamaan yhtiön korvaamaan vahingon, koska he katsoivat uppoamisen aiheutuneen veneen osumisesta kelluvaan köyteen. Yhtiön mukaan kelluvaan köyteen törmääminen ei aiheuttanut edes uppoamisuhkaa, vaan myöhemmin seurannut uppoamisuhka ja lopulta tapahtunut uppoaminen olivat seurausta tapahtumaketjusta, jossa lattialuukku oli jätetty auki eikä venettä osattu hyvän merimiestavan mukaisesti kääntää tuulta vasten köyden potkurista irrottamisen ajaksi. Tämän seurauksena veneeseen oli päässyt aina vain lisää vettä upottaen sen lopulta. Vahinko jäi näin ollen yhtiön mukaan korvattavuuden ulkopuolelle.

Merivahingonlaskija totesi korvausselvityksessään, että hänen oli arvioitava, voitiinko hakijoiden veneen uppoamisen katsoa aiheutuneen veneen osumisesta kelluvaan köyteen. Vakuutusehtojen mukaan vakuutuksesta korvattiin uppoamisen aiheuttama vahinko, jos uppoaminen oli puolestaan aiheutunut törmäämisestä uivaan esineeseen. Merivahingonlaskija katsoi, että veneen osuminen kelluvaan köyteen oli tosiasiallisesti käynnistänyt epäonnekkaan tapahtumakulun, jonka myötä hakijoiden vene oli lopulta uponnut. Veneen uppoamiseen oli kuitenkin mitä ilmeisimmin myötävaikuttanut myös muita tekijöitä, kuten kova merenkäynti, veneen luukun jääminen auki sekä konevoiman puuttuminen akun kastuttua. Mikään näistä tekijöistä ei kenties yksin olisi aiheuttanut veneen uppoamista, vaan vene oli uponnut niiden yhteisvaikutuksesta.

Vaikka köyteen osuminen oli käynnistänyt uppoamiseen myöhemmin johtaneen tapahtumakulun moottorin sammumisineen, merivahingonlaskija kiinnitti huomiota

siihen, ettei köyteen osumisesta ollut aiheutunut veneelle mitään sellaista suoranaista esinevahinkoa, joka olisi välttämättä johtanut veneen uppoamiseen. Vaikka vahinkohetken sääolosuhteen olivat vaikeat, kyse ei ollut vakuutusehtojen mukaisesta myrskystä. Siitä huolimatta, että vene oli ollut väliaikaisesti ilman konevoimaa köyden potkurista irrottamisen aikana, olisi veneen normaali ajettavuus palautunut sen jälkeen, kun köysi saatiin irrotettua. Veneen osumisesta köyteen ei ollut aiheutunut veneelle mitään sellaista varsinaista esinevahinkoa, joka oikeuttaisi itsessään vakuutuskorvaukseen, eikä naruun osuminen ollut pannut liikkeelle sellaista tapahtumakulkua, joka olisi lähes väistämättä johtanut veneen uppoamiseen. Toisin sanoen ilman akun kastumista vene olisi ollut ajettavissa. Luukun auki jääminen, joka oli ilmeisesti johtunut inhimillisestä erehdyksestä kriittisissä olosuhteissa, oli täyttänyt veneen vedellä.

Merivakuutukseen sovellettavien oikeussääntöjen mukaan vakuutetun oli näytettävä riittävällä todennäköisyydellä, että vahinko oli johtunut korvattavasta vakuutustapahtumasta. Merivahingonlaskija katsoi, etteivät vakuutuksenottajat olleet näyttäneet ehtojen mukaan korvattavaa vakuutustapahtumaa toteen. Luukun auki jäämistä tai akun kastumista ei voinut pitää köyteen osumisen kausaalisena seurauksena vaan sattumanvaraisen tapahtumakulun jatkeina. Köyden tartuttua veneen potkuriin oli veneen akun sisältäneestä luukusta haettu työkaluja köyden irrottamiseksi. Luukun kansi oli jäänyt auki ja aallokko oli päässyt kastelemaan akun estäen veneen moottorin käynnistymisen. Samalla veneeseen oli päässyt todennäköisesti vuotamaan runsaasti vettä.

Hakijat olivat esittäneet, että hytin sisällä sijainneen ja auki jääneen luukun kannessa oli reikä, ja antaneet ymmärtää, että veneen ollessa ohjauskyvytön köyden irrottamisen aikana oli veneen hytin sisään ehtinyt tulvia niin paljon vettä, että akku olisi joka tapauksessa kastunut, vaikka kansi olisikin ollut peittämässä luukkua. Yhtiö oli vastannut, että vaikka luukun tuuletusreiällä varustettu kansi ei ollut vesitiivis, se hidasti veden pääsyä luukun sisälle. Asialla ei ollut merivahingonlaskijan mielestä merkitystä korvattavuuden kannalta, sillä ilman konevoimaa oleminen ei upota venettä tai ainakaan tällaisesta syystä johtuva uppoaminen ei ollut kyseessä olevien vakuutusehtojen mukaan korvattava vakuutustapahtuma.

Merivahingonlaskija katsoi, että luukun auki oleminen oli ollut pääasiassa inhimillinen erehdys eikä ulkoapäin köyteen osumisesta johtunut äkillinen tapahtuma. Veneen uppoaminen ei ollut ollut väistämätön lopputulos vahinkoa edeltäneille tapahtumille eli köyteen tarttumisesta alkunsa saaneen tapahtumaketjun väistämätön seuraus. Tapahtumat olisivat voineet myös päättyä toisin.

Uppoaminen oli vakuutusehdoissa nimenomaisesti rajattu korvattavuuden ulkopuolelle, jollei se ollut aiheutunut vakuutusehtojen kohdissa 4.2.1–4.2.9 erikseen mainitusta syystä. Akun kastumisesta tai luukun auki jäämisestä aiheutunut uppoaminen ei vakuutusehtojen mukaan ollut korvattava vahinkotapahtuma. Koska veneen uppoamisen ei voitu katsoa aiheutuneen törmäämisestä kelluvaan esineeseen eikä muuta perustetta korvattavuudelle ollut esitetty, hakijat eivät olleet osoittaneet vakuutusehtojen mukaan korvattavan vahingon syntyneen.

Merivahingonlaskija hylkäsi hakijoiden vaatimukset.

Merivahingonlaskija velvoitti vakuutusyhtiön korvaamaan merivahingonlaskijan kulut ja palkkion asiassa.